

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Enchiridion Theologiæ Pastoralis Et Doctrinæ Necessariæ Sacerdotibvs Cvram Animarum administrantibus

Binsfeld, Peter

Avgvstæ Trevirorvm, 1609

4. Cap. De Expositione primi præcepti, & virtute religionis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40721

quis autem præter intentionem, & per accidens ex cupiditate, vel mala consuetudine, alium inducat ad peccandum, non est speciale peccatum, sed circumstantia aggrauans in eadem specie.

Quæ omittenda propter scandalum?

*Scandalū
duplex,
Pharisæo-
rum, &
Infirmorum.*

DVPLEX est scandalum. Phariseorum, quod nascitur ex pura malitia, quale erat quando Pharisei scandalizabantur ex factis, & doctrina Christi: de quibus Christus dicebat. Sinite illos, cæci sunt & duces cæcorum. Propter tale scandalum nihil omittendum est, quia nascitur ex malitia, & prauitate. Aliud vocatur infirmorum & pusillorum, quod nascitur ex ignorantia, & infirmitate: & propter tale scandalum nihil omittendum, quod est de necessitate salutis: Ea verò quæ sunt consilij, differenda sunt, donec de veritate fiat instructio: Si verò post instructionem adhuc aliquis perseveret in scandalo, nihili faciendum est.

CAPVT IV.

*DE EXPOSITIONE PRIMI
præcepti Decalogi, & virtute
Religionis.*

EXODI 20. His verbis describitur. Ego sum Dominus Deus tuus, qui eduxi te de terra

terra Ægypti, de domo seruitutis. Non habebis Deos alienos coram me. Non facies tibi sculptile, vt adores illud, neque omnem similitudinem, quæ est in cœlis desuper. Pro intelligentia notandum, priora illa verba vsque ad negationem, parare dispositionem, & attentionem ad præcepta.

Præsens præceptum, est de vero & debito Dei cultu: vnde pertinet ad virtutem religionis, quæ omnium virtutum moralium præstantissima est: Ex quo capite sequitur, quod peccata, quæ contra hoc præceptum committuntur, sunt grauissima inter ea, quæ præceptis moralibus aduersantur, cæteris paribus.

Primum præceptum quamuis negatiuè sit traditum, à contrario tamen sensu est etiam affirmatiuum. Prohibet enim cultum falsorū Deorum, & præcipit honorem vero Deo exhibendum, & proinde in sacris literis etiam sub forma affirmatiua proponitur. Dominum *Matth. 4.* Deum tuum adorabis, & illi soli seruias. Quoniam autem negatio ex affirmatione tanquã notiori melius cognoscitur, prius agendum de Religione.

De Religione.

RELIGIO est virtus, quæ Deo debitum cultum, & honorem in primis exhibet, deinde etiam eius sanctis. De hac virtute S. Thom. 2. 2. q. 81. agit.

Tres species religionis sunt.

Religio has sub se complectitur species. Latrariam, Duliam, & Hyperduliam.

Latraria est cultus, qui debetur Deo tanquam omnium primo principio creationis & gubernationis rerum.

Dulia est cultus, qui debetur seruis Dei, & sanctis beatis, quatenus Dei sunt ministri, eius summa coniunctione adhærent, participes diuinæ portionis effecti.

Hyperdulia est cultus maior dulia, & minor latraria; qui exhibetur Beatissimæ virgini, tanquam matri Dei super omnes creaturas exaltatæ. Ex dictis optimè constat, Catholicos minimè idololatriam committere in veneratione sanctorum, quod nobis falsè hæretici imponunt: longè enim inferiorem sanctis impendimus honorem.

Actus religionis sunt duplices. Interiores & exteriores.

Interiores præcipui sunt duo. Deuotio & Oratio.

Deuotionis duplex causa.

Deuotio, est promptitudo voluntatis erga ea, quæ pertinent ad Dei famulatum. Deuotionis duplex est causa. Extrinseca principalis Deus. Intrinseca ex parte nostra meditatio, siue rerum cœlestium contemplatio. Vnde in Psalm. In meditatione mea exarscit ignis.

Oratio, est ascensus, siue eleuatio mentis in Deum, cum petitione decentium ab eo. Extendi-

tenditur etiam ad sanctos : quos inuocamus pro intercessione ad Deum.

Oratio est duplex. Vocalis & mentalis. De oratione legendi s. Thom. 2. 2. q. 83. & omnium excellentissimè Ludouicus de Granato in tractatibus de vtraque oratione.

Oratio vocalis, & mentalis.

Actus exteriores religionis sunt. Adoratio, Sacrificium, & Oblatio ; ad huiusmodi referuntur primitiæ, decimæ, & alia, quæ ad ministrorum Dei sustentationem spectant.

CAPVT V.

DE SUPERSTITIONE, ET alijs speciebus prohibitis primo precepto.

SUPERSTITIO, est vitium, quod inclinatur ad indebitum Dei cultum: vel quia exhibet cultum, cui non debet; vel eo modo, quo non debet. Quatuor sunt species Superstitionis, Idololatria, Diuination, Indebitus Dei cultus, & Vana obseruantia.

Superstitionum species.

De Idololatria.

IDOLOLATRIA est, quando alteri, quam Deo diuinus cultus tribuitur, & est grauissimum peccatum: quia honor diuinus creature impenditur.

De